

Framtidig skole- og tilbudsstruktur i Innlandet fylkeskommune

Vi ønsker med dette å komme med en uttalelse som svar på noen av de spørsmålene som Hovedutvalget for utdanning ønsker innspill på angående skolestruktursaken i Innlandet fylkeskommune.

Å svare på hvorfor Jønsberg videregående skole bør bestå i framtida, er enkelt, men det er ikke gjort i en fei. Å beskrive en så mangfoldig skole med alle de små og store tilbud vi har til et bredt spekter av elever lar seg ikke gjøre på noen få linjer. Jønsberg videregående skole er en skole med en så lang og rik historie, en institusjon i folks bevissthet. Her er det samlet kompetanse, det er topp moderne lokaliteter, kantine med hjemmelaget mat, liv og røre med elever og dyr. Jønsberg videregående er ikke bare til for elevene våre, men også lokalmiljøet i Stange og på resten av Hedmarken.

1) Jønsberg videregående er en levedyktig skole i vekst

250 elever er tatt inn på utdanningstilbudene våre skoleåret 2024-2025. Dette er en økning av elevtallet fra 2023-2024 og et resultat av at skolen hadde 13 prosent økning i førstevalgssøkere for skoleåret 2024-2025. Jønsberg videregående er altså en skole i vekst i en skolesituasjon der antallet elever i fylket har gått ned!

2) Vi er et helhetlig tilbud som leverer både gode fagutdanninger, gode studieforberedende resultater og høy trivsel og gjennomføring

Som videregående skole favner vi vidt. Utdanningstilbudet på Jønsberg videregående høsten 2024 består av VG1, VG2 og VG3 innen Naturbruk, VG1 og VG2 innen Teknologifag (TIF), Voksenagronom og Påbygning til generell studiekompetanse VG3 og VG4. I tillegg tilbyr vi realfag med dyrekunnskap, tilrettelagt grupper innenfor Naturbruk og TIF og programfag innen realfag. Nytt av høsten er et samarbeid med fagskolen i Innlandet som tilbyr Dyreassisterte aktiviteter.

Skolemiljøet på Jønsberg videregående skole kjennetegnes som svært allsidig, der elever med ulike forutsetninger og mål for utdanningen møter hverandre, finner sin plass og trives sammen.

Vi har elever som strever med læring og/eller sosiale utfordringer, men som blir sett på en ny måte og opplever at de får hjelp til å utvikle sine ressurser i et lite og trygt miljø. I den andre enden av skalaen, har vi også elever med stort læringspotensial med høye ambisjoner om å ta akademisk utdanning, gjerne innfor naturvitenskapelige fag som veterinær, ingeniør eller naturforvaltning av ulike slag. Dette er elever som ønsker et praktisk og yrkesfaglig fundament å bygge videre studier på. Yrkesfag er ikke bare for "praktikeren".

Alle disse elevene får sjansen til å oppleve et inkluderende og jordnært skolemiljø med stor takhøyde. Kleskoder og utseendepress er tonet ned, her er det like innafor å komme i joggedress som i høyhælte sko. Skuldrene senkes, og det er lett å trives. Vi tror det bidrar til den høye gjennomføringsgraden ved skolen og den gode søkningen.

Det må ikke stikkes under stol at vi år etter år har levert mange av fylkets beste gjennomføringsprosjenter. Mange klasser har 100 % gjennomføring. Jønsberg videregående

har hatt gjennomføring over norm over lang tid, og flere skoler i fylket har vært på besøk hos oss for å finne ut av hva vi gjør for å oppnå de gode resultatene.

En av de viktigste kvalitetene ved Jønsberg videregående skole, er nettopp mangfoldet av elever og mangfoldet av ansatte. Vi har høyt utdannede lærere både innenfor humaniora, realfag og husdyr- og plantefag, teorilærere og praksislærere, elevveiledere, kantinepersonell og gardsarbeidere. Sammen utgjør vi ei god voksengruppe som ser elevene i ulike situasjoner og som sammen med helsetjenesten og rådgivere kan bygge et godt team rundt eleven. Skolen har en godt innarbeidet kultur for å være tett på alle elever, og det legges ned mye innsats for å legge til rette så langt det er mulig.

3) Det er viktig for Hamarregionen også å ha en skole med Naturbruk og Arbeidsmaskiner

Vi har skjønnet at politikerne i hovedutvalget har kastet Jønsberg videregående skole inn i debatten om nedleggelse for å kunne redusere antallet naturbruksskoler i fylket og at også Hamarregionen skulle få sin del av nedskjæringene.

Vi reagerer på at fylkesordfører Thomas Breen har slått bena under den grundige utredningen av skoletilbud som har foregått i Innlandet fylkeskommune over et par år. Jønsberg videregående var aldri på blokka som en nedleggingstruet skole fordi vi allerede oppfylte alle krav til en videregående skole i vår kategori. Vi synes det har vært en krevende situasjon å være i å plutselig bli satt opp mot en annen videregående skole i fylket. Vi har full forståelse for at Solør videregående skole studiested Sønsterud, gjør alt de kan for å bevare tilbudet, akkurat som vi nå også er tvunget til. Men argumentasjonen som Breen har brukt for at Jønsberg skulle legges ned og studiested Sønsterud bestå, har basert seg på direkte faktafeil! Breen gir uttrykk for at det dreier seg om fire naturbruksskoler der bare én skole har skog og de tre andre har jord. Dette har da blitt brukt videre der logikken er at det er riktig å spare den ene skolen som har skog og heller legge ned en av de tre som har jord.

Dette er fakta: Jønsberg videregående eier og drifter per i dag 10.000 daa skog. Den blir brukt til skogbruksopplæring på Vg1 Naturbruk, Vg2 Landbruk og gartneri og Vg3 Landbruk. Skogbruk er en integrert del av programfag Naturbruk og vi har arealene og alle ressurser som trengs.

Som et tilsvarende til Breen sine utspill har Romedal Almenning og Stange Almenning (RASA) i sin felles høringsuttalelse¹ (datert 22. juli 2024) pekt på Jønsberg videregående som det beste alternativet for å ivareta skogbruksutdanningen i Innlandet i framtida: «Skogbruket er en uløselig del av landbruket og vi mener rekruttering av et mangfold mennesker til skogbruket best kan skje ved at skogbruket har et felles undervisningsmiljø med resten av landbruket.»

RASA skriver videre at de ønsker å stille til disposisjon sine store skogbruksarealer som opplæringsarena hvis Jønsberg videregående skole opprettholder eller utvider sin rolle for skogfaglig undervisning og praksis. Dette betyr med andre ord at undervisningen kan nyte godt av et direkte samarbeid med profesjonelle aktører, noe som helt sikkert vil gjøre skolen vår enda mer attraktiv å søke på.

I 2020–2022 kom det nye læreplaner i naturbruksutdannelsen. I disse læreplanene er jordbruk og skogbruk to fagfelt som går hånd i hånd. Jønsberg videregående skole er en kombinert jord- og skogbrukseiendom slik som veldig mange eiendommer i Norge er og gir derfor elevene våre en utdanningsarena der de er med og forvalter jord- og skog for framtida. Dette tilbudet bør heller styrkes enn å legges ned.

Utdanningstilbudet på Jønsberg videregående oppfyller alt i dag kravene til de nye læreplanene, noe vi mener at ikke kan erstattes av for eksempel studiested Sønsterud. Vi mener også at Naturbruk på Jønsberg videregående utgjør en viktig del av å beholde og styrke målet om økt matberedskap og selvforsyning. Vi støtter dermed høringsuttalelsene fra Stange kommune² (datert 28. juli 2024):

«Stortinget vedtok 18. april 2024 et mål om at Norge skal ha en selvforsyningsgrad for mat på 50 % innen 2030. Totalberedskapskommisjonen har også påpekt at forsyningsikkerheten for mat er kritisk i forhold til beredskap. Kunnskap om matproduksjon blant nordmenn er lav og synkende. Agri Analyse/ NIBIO sin rapport viser en selvforsyningsgrad på bare 39 % de siste tre årene. Vi mener en nedleggelse av Jønsberg, eller en svekkelse av tilbudet på skolen, vil forsterke denne trenden og undergrave Stortingets vedtak.»

En nedleggelse av Jønsberg betyr også at utdanningen VG2 Arbeidsmaskiner på Teknologi og industrifag (TIF) blir borte i Hamarregionen. Å legge ned ei fagutdanning midt i matfatet for dem som skal vedlikeholde og reparere landbruksmaskiner må også sees som stikk i strid med målet om økt matberedskap, selvforsyning og alt som handler om bærekraft.

Utredningen til fylkesadministrasjonen slår også fast at en nedleggelse av Jønsberg videregående totalt sett vil medføre en nedskalering av tilbudet om landbruksutdanning i fylket vårt. Dette strider imot intensjonen med å lage en mer framtidsrettet skolestruktur. Ferske tall fra Regjeringen.no (16. august 2024) viser også at det er økning på 5 % av søkere til høyere utdanning innen landbruksfag³.

Skolen vår ligger midt i smørøyet av landbruksnæringen, og ingen andre naturbruksskoler kan måle seg med naturgrunnet Jønsberg videregående skole har. Alt er på ett sted. Vi har både fullverdig økologisk- og konvensjonell drift av både husdyr og planter. Vi er blant de største produsentene av økologisk melk i Norge. Vi utdanner også ungdommer til å ta vare på de store skogressursene vi har i Innlandet.

Akademikerne, Utdanningsforbundet og Skolenes Landsforbund ved Jønsberg videregående skole mener at Jønsberg videregående er en suksesshistorie i skolesammenheng. Vi mener også at Innlandet fylke må være stolte av det vi tilbyr her og at det vil være en katastrofe å legge ned en skole som er så ønsket av elever, foresatte og næringslivet i regionen - og som greier å levere resultater over norm år etter år. Vår konklusjon er at det åpenbare og riktige valget nå er at Innlandet fylkeskommune flytter VG2 Skogsmaskiner og Naturbruk VG1-3 fra Sønsterud til Jønsberg videregående skole. Vi står klare til å ta imot elever og lærere her hos oss!